

Soepoogje, Bindvliesontsteking oog, Conjunctivitis, Ontstoken Oog.

Inleiding

Conjunctivitis is een ontsteking van het bindvlies van het oog. Dit bindvlies wordt conjunctiva genoemd. Bacteriële conjunctivitis wordt veroorzaakt door een bacterie en ook wel mucopurulente conjunctivitis genoemd.

Oorzaken

Op het oogbindvlies bevinden zich, evenals op het neusslijmvlies en de huid, bacteriën zoals stafylococconen en streptococconen die in normale omstandigheden het oog verder met rust laten. Een verminderde weerstand (bijvoorbeeld door een ontsteking met het griepvirus of door een droog oog) of een verandering van het type of de hoeveelheid bacteriën door besmetting vanuit een andere bron (bijvoorbeeld vieze handen, een ontsteking van de traanzak) kan aanleiding geven tot een ontsteking van het oogbindvlies.

Verschijnselen

Bij een bacteriële conjunctivitis ontstaat een branderig, prikkend of zanderig gevoel in het oog. Meestal begint de aandoening in één oog, en volgt het andere oog na verloop van één of twee dagen. Het oog is rood en geeft een

geelgroene afscheiding (pus), waardoor de oogleden 's ochtends dichtgeplakt kunnen zijn. Meestal bereikt de ontsteking zijn hoogtepunt na enkele dagen, waarna de symptomen geleidelijk minder worden.

Ernstige pijn, lichtschuwheid en een verminderd gezichtsvermogen horen normaal gezien niet bij een conjunctivitis. Indien deze klachten wel duidelijk aanwezig zijn, kan dit duiden op een ontsteking van andere oogweefsels zoals het hoornvlies, de iris of de sclera. In die gevallen is het belangrijk om snel een arts te bezoeken.

Diagnose

In de meeste gevallen is geen bijkomend onderzoek nodig omdat de aandoening meestal vanzelf geneest zonder complicaties. Verder onderzoek is noodzakelijk als:

1. duidelijke pijn ontstaat in plaats van een zanderig, brandend of prikkend gevoel;
2. duidelijke lichtschuwheid ontstaat;
3. het gezichtsvermogen duidelijk verminderd is (ook na knipperen of het schoonvegen van de pus);
4. de ontsteking niet verbetert na verloop van 3-4 dagen;
5. de ontsteking gepaard gaat met pijn bij het plassen of een abnormale afscheiding uit vagina of penis;
6. het oog extreem veel pus produceert of het oog heel erg gezwollen is;
7. het oog plots uitpuilt en dubbelzien ontstaat;
8. als de ontsteking bij een pasgeboren kind ontstaat.

In die gevallen wordt het oog eerst met een spleetlamp onderzocht om een ontsteking van het hoornvlies of andere oogweefsels zoals de iris uit te sluiten. Ook wordt onderzocht of een andere oorzaak de ontsteking kan veroorzaken (bijvoorbeeld ontsteking van de traanzak, achtergebleven contactlens).

Daarna kan de etterige afscheiding onderzocht worden. Hiervoor wordt heel voorzichtig met een klein wattenstaafje langs het bindvlies gestreken. Dit staafje kan dan voor verder onderzoek naar een laboratorium gestuurd worden (bijvoorbeeld voor een kweek en eventueel meer specifieke tests). Zo kan vastgesteld worden welke bacterie de oorzaak is, en of er geen andere ziekteverwekker zoals chlamydia, een virus, gist of schimmel in het spel is.

Behandeling

Omdat een bacteriële bindvliesontsteking net als een verkoudheid bijna altijd vanzelf overgaat, is meestal geen speciale behandeling nodig behalve ontsmettende druppeltjes of zalf en het schoon houden van het oog. Een antibioticum versnelt de genezing en kan gegeven worden in de vorm van druppels of zalf, waarbij druppels de voorkeur genieten. Povidonjodium oogdruppels (geen antibioticum, wel ontsmettend) hebben het voordeel dat ze zowel tegen bacteriën als virussen werkzaam zijn en dat vrijwel alle bacteriën gevoelig zijn voor jodium. Indien een specifieke bacterie zoals een gonococ of chlamydia aangetoond wordt, moet een antibioticum gegeven worden waarvoor de bacterie gevoelig is.

Tijdens de genezing gelden een aantal aandachtspunten. Dit zijn:

1. Een bacteriële conjunctivitis kan besmettelijk zijn. Het is daarom aan te bevelen de handen vaak goed te wassen en geen handdoeken of zakdoeken met anderen te delen.
2. Als de oogleden aan elkaar vastgeplakt zitten, kunnen ze gewoon losgeweekt en schoongemaakt worden met een watje of gaasje dat met kraanwater nat gemaakt wordt.
3. Het dragen van een contactlens wordt sterk afgeraden tot de ontsteking helemaal over is. Contactlenzen veroorzaken immers vaak kleine wondjes op het oppervlak van het hoornvlies, waardoor bacteriën het oog kunnen binnendringen. Wanneer de ontsteking is genezen en men weer contactlenzen wil gaan dragen is het aangewezen de lenzen grondig te (laten) reinigen.
4. Zolang de ontsteking niet genezen is, wordt meestal ook geadviseerd geen oogmake-up te gebruiken.

Prognose

Bijna altijd geneest een bacteriële conjunctivitis spontaan zonder complicaties omdat de bacterie vrijwel nooit het oog kan binnendringen. Dit komt omdat het hoornvlies net als de huid ondoorgankelijk is voor bacteriën, tenminste zolang het intact is. In zeldzame gevallen slaagt de bacterie er wel in het hoornvlies en het inwendige oog binnen te dringen en daar schade aan te richten. Dit kan gebeuren:

1. bij oppervlakkige wondjes van het hoornvlies: bijvoorbeeld na een verwonding met een scherp voorwerp, gebruik van contactlenzen, enz.;
2. bij infectie door de gonococce bacterie; deze bacterie die de geslachtsziekte gonorrhoe veroorzaakt kan in tegenstelling tot andere bacteriën wel door een intact hoornvlies binnendringen. Bij pasgeborenen (bij besmetting tijdens de bevalling door een geïnfecteerd geboortekanaal) maar ook bij volwassenen kan de bacterie ravage aanrichten aan het oog. Gelukkig is de aandoening zeer zeldzaam geworden.